

УДК 351.74:378.1(477)

АБЛАМСЬКА В. В.,

*науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
з проблем наукового забезпечення правоохоронної
діяльності та якості підготовки кадрів
Харківського національного університету внутрішніх справ;*
 <https://orcid.org/0000-0002-2415-7235>

ДРОЗД В. Г.,

*доктор юридичних наук, професор,
начальник 3-го відділу науково-дослідної лабораторії
проблем правового та організаційного забезпечення
діяльності Міністерства Державного науково-дослідного
інституту МВС України (м. Київ);*
 <https://orcid.org/0000-0002-7687-7138>

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО МВС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Через повномасштабне вторгнення російських військ наша держава переживає найскрутніші часи з моменту здобуття нею незалежності. Означене змінило як життя кожного українця, так і функціонування державних та правоохоронних органів, а також вплинуло на підготовку здобувачів вищої освіти, в тому числі у ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України. Наразі збереження життя громадян і захист територій нашої держави зумовлюють організацію підготовки правоохоронців у новому напрямі, обумовленому воєнним станом. Додаткові труднощі у цьому напрямі також спричинені тим, що частина працівників правоохоронних органів та здобувачів вищої освіти, які навчаються у ЗВО зі специфічними умовами навчання, були змушені особисто організувати виїзд своїх сімей у безпечні для життя та здоров'я місця.

Водночас навіть в умовах воєнного стану підготовка здобувачів ЗВО системи МВС України залишається пріоритетним завданням, а системне вдосконалення організації діяльності складових сектору безпеки і оборони є одним з основних напрямів зміцнення національної безпеки та суверенітету України. Від якості підготовки працівників сектору безпеки і оборони, оновлення існуючих підходів до підготовки особового складу, зокрема з урахуванням стандартів НАТО і країн – членів Європейського Союзу, залежить своєчасність та ефективність реалізації поставлених перед ними завдань.

Останніми роками проблематика, пов'язана з організацією освітньої та наукової діяльності в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, стала предметом наукових досліджень низки вчених. Так, В. І. Користін вивчав питання напрямів реформування професійної освіти поліцейського [1], К. Л. Бугайчук висвітлив концептуальні засади та наявні проблеми реформування відомчої освіти МВС України [2], Д. В. Швець дослідив сутність і специфіку професійної підготовки поліцейських, проаналізував та узагальнив досвід професійної підготовки кадрів для органів поліції зарубіжних країн, зокрема Великобританії [3], а також окреслив можливі способи вдосконалення теоретико-правових засад і практики організації професійної підготовки поліцейського [4]. М. В. Корнієнко та А. І. Берендєєва особливу увагу приділили важливості юридичної освіти в роботі поліцейського, а також актуальним питанням її реформування. Вчені цілком справедливо констатували, що для успішної протидії злочинності працівники поліції повинні здобувати юридичну освіту, особливо це стосується слідчих [5]. М. С. Долинська присвятила свої праці проблемам

здобуття юридичної освіти у ЗВО зі специфічними умовами навчання, а також наголосила на важливості існування поряд із класичними юридичними закладами освіти ЗВО зі специфічними умовами навчання, які перебувають у системі МВС України [6]. Однак наявна увага з боку науковців до процесів реформування професійної освіти поліцейських не виключає існування проблемних питань у цій сфері, особливо в умовах воєнного стану. Більше того, розвиток кадрового потенціалу, зокрема шляхом забезпечення якісної підготовки кваліфікованих фахівців, є пріоритетним напрямом сьогодення, адже рівень злочинності продовжує зростати. Однак навіть в таких умовах працівники Національної поліції повинні повною мірою виконувати свої повноваження.

Потрібно звернути увагу на те, що для оптимізації роботи Національної поліції під час воєнного стану 15 березня 2022 р. Верховна Рада України внесла відповідні доповнення до Закону України «Про Національну поліцію». Зокрема, вказані зміни стосуються таких питань, як: взаємодія органів і підрозділів Національної поліції з державними органами, органами місцевого самоврядування, в тому числі щодо військовополонених; забезпечення конвоювання та утримання затриманих осіб; розмінування та допуск поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт, а також представництво в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі. Також на законодавчому рівні були врегульовані питання щодо збору біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання, розширено перелік підстав для зупинки поліцейським транспортного засобу та його перевірки, а також перевірки водія і пасажирів. Вважаємо, що ЗВО зі специфічними умовами навчання доцільно додатково роз'яснити зміни та доповнення здобувачам, оскільки вони залучаються до несення служби, зокрема до забезпечення публічної безпеки і порядку.

Отже, можна зробити висновок, що збереження та подальший розвиток існуючої системи підготовки поліцейських з урахуванням сучасних вимог та викликів є основним завданням держави для забезпечення якісної підготовки працівників Національної поліції України.

Удосконалення освітньо-наукової діяльності у ЗВО МВС України можливе за допомогою оновлення та вдосконалення нормативно-правової бази, налагодженого механізму бюджетного фінансування освітньої діяльності та наукових досліджень, ефективної реалізації вказаних форм взаємодії ЗВО МВС України з Національною поліцією з метою забезпечення територіальних органів та підрозділів висококваліфікованими працівниками, які будуть спроможні забезпечувати належний рівень безпеки в державі та суспільстві.

Список бібліографічних посилань

1. Користін О. Є. Професійна освіта поліцейського: в якому напрямку рухатись? // Політрада : сайт. 21.06.2016. URL: <https://politrada.com/news/profes-yna-osv-ta-pol-tseyskogo-v-yakomu-napryamku-rukhatis/>.
2. Бугайчук К. Л. Реформування відомчої освіти МВС України: концептуальні засади та наявні проблеми // Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 20–21 трав. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сумська філія Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми : Ельдорадо, 2017. С. 202–204. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/20_05_2017/pdf/83.pdf.
3. Швець Д. В. Сутність та специфіка професійної підготовки поліцейських. *Право і суспільство*. 2018. № 3. С. 217–223. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/3_2018/part_1/40.pdf.
4. Швець Д. Проблеми вдосконалення теоретико-правових засад і практики організації професійної підготовки поліцейського. *Національний юридический журнал: теорія и практика*. 2018. № 3. С. 78–82. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2018/2/part_1/18.pdf.

5. Корнієнко М. В., Берендєєва А. І. Перспективи освіти поліцейських: майбутні правники чи токоти? *Право і суспільство*. 2020. № 6, ч. 2. С. 65–72. URL: http://pravoisusplstvo.org.ua/archive/2020/6-2_2020/part_2/12.pdf.

6. Долинська М. С. Проблеми юридичної освіти в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Право і суспільство*. 2020. № 2. С. 32–37.

Отримано 10.05.2022

УДК 351.74:355.541.2

БОДИРЕВ Д. А.,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-1070-619X>

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ У ЗВО МВС УКРАЇНИ

Найважливішим чинником успішної підготовки співробітника поліції є психофізіологічна підготовка, яка дає можливість чітко усвідомлювати окремі елементи техніки стрільби, успішно аналізувати виникаючі при цьому м'язово-рухові, зорові та інші відчуття, сприйняття, увагу та швидкість реакції. Даний вид підготовки сприяє приведенню в готовність всього психофізичного апарату стрільця, призводить до оптимального стану функції нервових структур, відповідальних за реалізацію навички стрільби.

Стан вогневої та психологічної стійкості, коли 90% пострілів не досягає мети, навряд чи можна вважати задовільним для практики співробітника поліції [1].

На наш погляд, виявлення недостатньої готовності співробітників поліції до ситуацій, що потребують високого рівня застосування вогнепальної зброї, пов'язане з проблемами морально-психологічної стійкості у процесі вогневої підготовки. Саме тому навчальний процес має бути спрямований на підвищення уваги до психофізіологічних аспектів курсантів, під час навчань з вогневої підготовки.

До найважливіших психофізіологічних особливостей вогневої підготовки курсантів, слід віднести:

1) суттєва нервово-психічна напруга, пов'язана з очікуванням виникнення критичної ситуації, коли необхідно застосувати чи використати вогнепальну зброю, в якій з'являються, а часом стають домінуючими негативні емоції (страх, тривога, сумнів, невпевненість, постійне очікування нападу з боку правопорушників);

2) необхідність діяти за умов швидкісного темпу, і навіть дефіциту часу, коли результат поєдинку вирішується у частки секунди за активного опору правопорушників;

3) необхідність зберігати постійний і високий рівень готовності до дій при несподіваній зміні оперативної обстановки, що висуває особливо високі вимоги до стійкості та інтенсивності уваги працівника поліції;

4) потреба у своєрідному «роздвоєнні» мислення співробітника поліції, що він має проявити здатність прогнозувати розвиток обстановки, необхідно одночасно прогнозувати мінімум дві дії: свої та правопорушників, свої та інших співробітників поліції;

5) почуття відповідальності за життя працівників поліції, які здійснюють протидію правопорушникам в умовах надзвичайної ситуації терористичного характеру, а також усіх тих, хто перебуває у місці проведення операції.

Процес формування професіоналізму співробітника поліції багато в чому визначається виховною спрямованістю, при цьому відбувається формування співробітника, який має професійну та морально-психологічну готовність до ефективного вирішення